

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Ursula-Instituut 1 te ONZE-LIEVE-VROUW-WAVER

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Pedagogisch geheel	126946-126953-126961
Instellingsnummer	126946
Instelling	Sint-Ursula-Instituut 1
Directeur	Hilde VAN UYTSEL
Adres	Bosstraat 9 - 2861 ONZE-LIEVE-VROUW-WAVER
Telefoon	015-76.78.60
Fax	015-76.01.32
E-mail	info@sui.be
Website	http://www.sui.be
Bestuur van de instelling	Onderwijsinrichtingen van de Ursulinen
Adres	Bosstraat 9 - 2861 ONZE-LIEVE-VROUW-WAVER
Scholengemeenschap	SGKSO Regio Mechelen
Adres	Melaan 6 - 2800 MECHELEN
CLB	Vrij CLB Het Kompas
Adres	Vijfhoek 1_A - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	25/02/2013, 26/02/2013, 27/02/2013, 28/02/2013, 01/03/2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	01/03/2013
Datum bespreking verslag met de instelling	28/03/2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Bart Maes
Teamleden	Marjan Meulewaeter Vinciane Vanderheyde Erik Van Nieuwenhuyze Martine Zaman
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL.....	5
2 SAMENVATTING	6
3 DOORLICHTINGSFOCUS.....	8
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	8
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	9
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	10
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	10
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	10
4.1.1.1 Aardrijkskunde in aso derde graad (leerplan D/2004/0279/028, D/2010/7841/073).....	10
4.1.1.2 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2006/0279/001, D/2009/7841/045)	11
4.1.1.3 Frans in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)	14
4.1.1.4 Frans in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen en Frans en Engels in aso in de studierichtingen Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen- wiskunde, Economie-moderne talen (leerplan D/2004/0279033, D/2006/0279/005, D/2006/0279/041)	16
4.1.1.5 Natuurwetenschappen in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	21
4.1.1.6 Techniek in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/17)	22
4.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	23
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?.....	24
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
5.1 Welzijn.....	25
5.2 Begeleiding.....	25
5.2.1 Leerbegeleiding	25
5.3 Evaluatie.....	26
5.3.1 Evaluatiepraktijk	26
5.3.2 Rapporteringspraktijk	26
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	28
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	30
7.1 Wat doet de school goed?.....	30
7.2 Wat kan de school verbeteren?	30
8 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG	31
8.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	31
8.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	31

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van structuuronderdelen om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan. Hierbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE OPSPLITSING VAN HET PEDAGOGISCH GEHEEL

Het Sint-Ursula-Instituut bestaat administratief uit drie scholen die samen een pedagogisch geheel vormen. Dit wil zeggen dat deze drie instellingen een gemeenschappelijk onderwijskundig project hebben en een gezamenlijk beleid voeren. Ze profileren zich met andere woorden als één school. Dat is ook de wijze waarop leerlingen, leerkrachten en ouders de situatie ervaren.

Het schoolbestuur opteert evenwel voor een administratieve opsplitsing over drie instellingsnummers met het oog op het creëren van een groter aantal personele middelen. De onderwijsinspectie kan - om juridische redenen - enkel verslag uitbrengen volgens de administratieve ordening. Hierdoor is het voor de lezer moeilijker om de informatie voor de hele school samen te vinden.

Om de lezer toch zoveel mogelijk te ondersteunen is de verslaglegging op volgende wijze opgevat. In alle verslagen vindt de lezer 4 hoofdstukken die het volledige Sint-Ursula-Instituut betreffen: een samenvatting (hoofdstuk 2), een verslag over de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking (hoofdstuk 5), een verslag over het algemeen beleid (hoofdstuk 6) en de sterke en zwakke punten van de school (hoofdstuk 7).

In de andere hoofdstukken vindt de lezer een deel van de informatie die betrekking heeft op de administratieve ordening. Hoofdstuk 4 handelt over de onderwijsdoelstellingen. De lezer vindt er de verslagen over de doorgelichte vakken. Het juridisch advies is te vinden in hoofdstuk 8. Om een volledig beeld te krijgen van het aanbod is het noodzakelijk om de verslagen van de drie administratieve scholen met nummers 126946, 126953 en 126961 door te nemen. De verslagen over de vakken Frans, natuurwetenschappen en techniek in de eerste graad A-stroom zijn gemeenschappelijk voor de drie administratieve scholen. De eerste graad A-stroom wordt immers door alle drie ingericht. Informatie over de overige doorgelichte vakken is alleen terug te vinden in het doorlichtingsverslag van één van de drie administratieve scholen. Een overzicht is te vinden in de inhoudstafel van elk doorlichtingsverslag.

2 SAMENVATTING

Het Sint-Ursula-Instituut bestaat administratief uit drie scholen die samen een pedagogisch geheel vormen met een gemeenschappelijk onderwijskundig project en een gezamenlijk beleid. De schoolgebouwen en het schoolterrein zijn beschermd cultureel erfgoed. Deze locatie geeft aan het Sint-Ursula-Instituut een specifieke context die mee bepalend is voor het schoolklimaat. Tegelijk zorgt de combinatie van de onderwijs- en erfgoedfunctie voor specifieke problemen i.v.m. de veiligheid van de leer- en werkomgeving. Hierover wordt gerapporteerd in een afzonderlijk verslag.

De school heeft een breed onderwijsaanbod, met zowel een A- als een B-stroom in de eerste graad en studierichtingen in het aso, bso en tso. In de laatste twee onderwijsvormen zijn er studierichtingen in de studiegebieden Handel en Personenzorg. In het tso biedt de school ook de studierichting Techniek-wetenschappen in het studiegebied Chemie aan. Het aanbod van de eerste graad is afgestemd op dat van de bovenbouw. Er is de laatste jaren een licht dalende trend in het leerlingenaantal.

De school stelt in haar onderwijsvisie leren leven en leren leren centraal met het oog op zelfontplooiing. Uit de doorlichting blijkt dat ze hier goed in slaagt. In het Sint-Ursula-Instituut heerst een gestructureerd en tegelijk aangenaam schoolklimaat waarin leerlingen zich doorgaans goed voelen en meestal ook goed presteren. Het merendeel van de leerlingen in het aso en tso ambieert een studieloopbaan op universitair of hogeschoolniveau. Het slaagpercentage in het hoger onderwijs is hoger dan de Vlaamse referentiewaarden.

Deze gunstige resultaten hebben onder meer te maken met de hoge mate van professionaliteit van het schoolteam. Het leren van de leerlingen wordt ook zeer goed begeleid. Leraren nemen sterk hun verantwoordelijkheid ter zake. In heel wat vakken worden de resultaten op taken, toetsen en syntheseproeven doelgericht gebruikt om waar nodig remediëringsinitiatieven te nemen. Ook de klastitularissen spelen een centrale rol. De school heeft bovendien een breed gamma aan ondersteunende initiatieven voor de leer- en studiebegeleiding. Het Sint-Ursula-Instituut promoot actief leren en brengt dit ook in de praktijk, onder meer aan de hand van een sterk uitgebouwd 'Leerhuis'.

Het leerplan geldt in de meeste vakken als referentiekader voor de evaluatiepraktijk. In enkele vakken is dit in onvoldoende mate het geval. De school werkt aan een gemeenschappelijke visie op leerlingenevaluatie. Over de evaluatieresultaten wordt snel en zorgvuldig gecommuniceerd aan ouders en leerlingen. Dit gebeurt onder meer via een digitaal rapport dat continu wordt aangevuld en online kan worden geraadpleegd. Op deze wijze kunnen de leervorderingen van nabij worden opgevolgd. De rapportcommentaren bij de vakresultaten zijn nog niet algemeen aanwezig en vertonen grote kwaliteitsverschillen.

Voor de meeste doorgelichte vakken voldoet de leerplanrealisatie. De vakken Frans in de eerste graad A-stroom en aardrijkskunde in de derde graad aso zijn voorbeelden van goede praktijk. De leerplanrealisatie voldoet niet voor het vak maatschappelijke vorming in de B-stroom van de eerste graad en voor het vak huishoudkunde in het beroepenveld Verzorging-voeding in de eerste graad. In een aantal vakken is de leerplangerichtheid van het aanbod en van de leerlingenevaluatie voor verbetering vatbaar. De blijvende opvolging van de leerplanrealisatie is een aandachtspunt voor de school.

De materiële uitrusting is meestal voldoende ondersteunend voor de leerplanrealisatie. Heel wat leraren maken functioneel gebruik van ICT. Ondanks de aanwezigheid van een groot aantal computerlokalen, zijn niet altijd voldoende computers beschikbaar.

Door nogal wat directiewissels en de beleidskeuze om prioritair de schoolorganisatie op punt te stellen, is er minder aandacht gegaan naar de verdere ontwikkeling van de onderwijsvisie van de school. Daarom heeft de school een minder geactualiseerd en gedeeld referentiekader op langere termijn waarbinnen ze

prioriteiten kan stellen en doelgericht acties kan plannen. Zo kan verholpen worden dat bijvoorbeeld het talenbeleid onvoldoende de verschillende vakgroepen en leraren bereikt. Het nieuw samengestelde beleidsteam heeft de intentie hier werk van te maken en nam al initiatieven om een aantal pedagogische aspecten opnieuw ter discussie te stellen.

Hoewel de school investeert in allerlei communicatiekanalen, kan ze vooralsnog niet vermijden dat de interne communicatie en de beheersbaarheid van de informatiedoorstroming soms moeilijk verlopen. De inspanningen om leerlingen en ouders bij het beleid en de werking van de school te betrekken zijn sterk.

Het beleid en de personeelsleden van het Sint-Ursula-Instituut zijn zich meestal goed bewust van de eigen sterke en zwakke punten. Er heerst dan ook een cultuur van kwaliteitszorg en bij velen is er een kritische benadering van het eigen functioneren. De school verzamelt en analyseert ook tal van gegevens en rapporteert hierover op een transparante wijze. Het organogram van de school is er bovendien op gericht leraren onderwijskundig zo goed mogelijk te ondersteunen. De school beschikt dan ook over voldoende beleidskracht om de vastgestelde tekorten voor de vakken waarvoor de leerplanrealisatie niet voldoet, zelfstandig weg te werken. Het doorlichtingsteam beslist daarom een gunstig advies aan de hele school toe te kennen.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

Structuuronderdeel	Basisvorming	Specifiek gedeelte
Graad 1 A	Frans, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Grieks-Latijn	Frans, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Latijn	Frans, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Grieks-wiskunde	aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	aardrijkskunde, Frans	cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	aardrijkskunde	aardrijkskunde
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen	aardrijkskunde, Engels, Frans	aardrijkskunde, Engels, Frans
Graad 3 ASO Moderne talen-wiskunde	aardrijkskunde, Engels, Frans	Engels, Frans
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	aardrijkskunde	aardrijkskunde

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Aardrijkskunde in aso derde graad (leerplan D/2004/0279/028, D/2010/7841/073)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden kwaliteitsvol gerealiseerd. De uitrusting voldoet. De evaluatie is betrouwbaar.

Onderwijsaanbod Alle leerplanonderdelen komen evenwichtig gespreid over de beide leerjaren van de graad aan bod. De leerplandoelstellingen worden doelgericht uitgewerkt, zowel wat inhouden als wat leeractiviteiten betreft. De geografische excursie krijgt de vereiste invulling.

In de studierichtingen uit de pool Wetenschappen krijgen de leerplandoelstellingen die gekoppeld zijn aan de specifieke eindtermen van de pool, de gepaste uitwerking. De geografische excursie voor deze leerlingen omvat ook veldwerk. Een aantal leerlingen kiest ervoor om de onderzoekscompetentie binnen het vak aardrijkskunde te realiseren. Ze doorlopen de verschillende stappen die nodig zijn voor de realisatie van de drie betreffende specifieke eindtermen.

Uitrusting Alle lessen vinden plaats in goed uitgeruste vaklokalen. De dataprojectie gebeurt in gunstige omstandigheden en internettoegang is beschikbaar. Eén van de lokalen beschikt over een aantal leerlingencomputers die aangewend wordt bij opdrachten. Voor enkele ICT-opdrachten maakt men gebruik van een ICT-lokaal.

Evaluatiepraktijk De evaluatie berust op taken, toetsen en syntheseproeven. De vragen zijn duidelijk geformuleerd en voorzien van de puntenverdeling. Het geheel van de bevraging vertrekt voldoende vanuit de leerplandoelstellingen. Er is een afwisseling van een aantal eenvoudige, maar daarnaast vooral inzichtelijke en soms uitdagende vragen. Ook op de mondelinge proeven wordt de representativiteit van de bevraging bewaakt. De realisatie van de onderzoekscompetentie wordt transparant geëvalueerd met een combinatie van proces- en productevaluatie, aangevuld met peerevaluatie.

Leerbegeleiding De leerlingen beschikken over duidelijk cursusmateriaal, atlas en leerboek. Er is verdere ondersteuning op het elektronisch platform. De werkvormen wisselen af naargelang de beoogde leeractiviteit. Om praktische redenen (o.a. het aantal beschikbare computers) wordt daarbij binnenklasdifferentiatie toegepast. De instructies bij de opdrachten zijn duidelijk geformuleerd. De leerlingen weten wat van hen verwacht wordt bij toetsen en kunnen rekenen op feedback.

De instructie bij de realisatie van de onderzoekscompetentie wordt poolbreed verdeeld over een aantal lesuren binnen de wetenschapsvakken. De verdere individuele begeleiding gebeurt planmatig door de vakmentor.

Deskundigheidsbevordering De vakgroep overlegt formeel en informeel. Naast de praktische aspecten is het overleg vooral gericht op de optimalisatie van de leerplanrealisatie en op gelijkgerichtheid bij de evaluatie. Het reflectief vermogen om het aanbod maximaal in overeenstemming te brengen met het leerplan en te verfijnen op basis van de ervaringen, is groot. Uit het nascholingsaanbod wordt daartoe een gerichte selectie gemaakt.

4.1.1.2 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplan D/2006/0279/001, D/2009/7841/045)

Voldoet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden voldoende bereikt. De studieresultaten zijn gebaseerd op een leerplangericht aanbod, op een sterke leerbegeleiding en op een voldoende valide en representatieve evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen voor cultuur- en gedragswetenschappen worden op enkele geïsoleerde uitzonderingen na volledig en met voldoende evenwicht en diepgang aangeboden. Er is ook expliciete aandacht voor de overkoepelende doelstellingen. Aan de basis van het kwaliteitsvolle onderwijsaanbod ligt zelf ontwikkeld materiaal dat een helder gestructureerde vertaalslag is van de leerplandoelstellingen. Het team kan de keuzes op het vlak van inhoud, timing en taakverdeling duidelijk verantwoorden. Soms verwijst het team een (deel van een) leerplandoel naar een ander vak of leerjaar zonder de diepgang en volledigheid van de realisatie op te volgen. Het team reikt heel wat uitbreidingsdoelen aan en voegt soms ook eigen leerinhouden toe waardoor het geheel resulteert in een vrij zware opleiding.

De leerlingen worden opgeleid om begrippen, visies, theoretische concepten en structuren tot een coherent geheel van vakspecifieke competenties te integreren. Er is daarbij ruime aandacht voor toepassingen op concrete, actuele vraagstukken en voor het situeren van leerinhouden binnen historische en culturele contexten. Leerlingen krijgen frequent de kans om actief en grondig met de leerstof aan de slag te gaan. Zoals het leerplan vraagt, gebeurt dit voldoende aan de hand van groepswork. Kenmerkend voor de aanpak in beide vakken is verder de aandacht voor reflectie, voor het leren onderbouwen en formuleren van standpunten en voor het stimuleren van creativiteit.

De school wil een sterk profiel voor de studierichting. Het team besteedt daarom nogal wat aandacht aan het leren analyseren van tekstmateriaal en aan het bijbrengen van statistische kennis en vaardigheden in het kader van de onderzoekscompetentie. Ter ondersteuning zijn er in het complementair gedeelte van de derde graad de vakken statistiek en 'tekstvaardigheid'. In de tweede graad is er een sterke samenwerking met Nederlands.

De uitwerking van de doelen in verband met de onderzoekscompetentie ondersteunt en versterkt de leerplanrealisatie. De onderzoekscompetentie is geïntegreerd in beide vakken, wordt theoretisch goed onderbouwd en functioneel ondersteund met specifiek uitgewerkt materiaal. De toepassing gebeurt van II, 1 tot III, 1 aan de hand van beperkte onderzoeken met opgelegde opdrachten. De opdrachten zijn over de vier leerjaren heen progressief opgebouwd van beperkt en afgelijnd naar meeromvattend en complexer. Er is ook aandacht voor verschillende onderzoeksmethoden. De opdrachten zijn evenwel nog niet getoetst aan een evenwichtige en

progressieve opbouw van de deelvaardigheden van de onderzoekscompetentie. In het laatste jaar is er een eindwerk waarin alle deelcompetenties moeten worden toegepast. Dit 'poolproject' is een samenwerkingsverband tussen gedragswetenschappen, 'tekstvaardigheid' en statistiek. Er zijn nog geen toepassingen voor het vak cultuurwetenschappen. Er is bij de eindwerken aandacht voor alle fasen van de onderzoekscompetentie, maar het confronteren van de onderzoeksresultaten met andere standpunten komt te weinig expliciet aan bod.

Evaluatiepraktijk

De evaluatie van beide vakken is evenwichtig gespreid over alle onderdelen van de leerplannen en peilt zowel naar reproductie, inzicht als toepassing. Uit de verschillende leraargebonden klemtonen blijkt evenwel dat er geen afgesproken progressie is in het beheersingsniveau en in de aard van vragen en opdrachten. Soms is er een terugval naar overwegend reproductieve opdrachten in een leerjaar, voor sommige toetsen in een parallelklas of in toetsen ten opzichte van synthesesproeven. Het aantal toetsen daalt volgens afspraak van II, 1 naar III, 2 maar dit wordt niet steeds consequent toegepast.

Voor de evaluatie van het dagelijks werk wordt gebruik gemaakt van een brede waaier aan evaluatievormen die een afspiegeling is van de diversiteit aan gehanteerde werkvormen. Naast taken en toetsen zijn er heel wat individuele- en groepsopdrachten, al dan niet in de vorm van studiewijzers met aandacht voor proces- en productevaluatie. Er is veelvuldig aandacht voor zelfreflectie en voor peerevaluatie bij presentaties en bij groepswerk. Deze verschillende evaluatievormen maken het mogelijk om verschillende competenties in beeld te brengen en te ontwikkelen.

De vraagstelling op de toetsen is meestal representatief voor de lespraktijk. De toetsen voor dagelijks werk en de aard van vragen en opdrachten zijn doorgaans een afspiegeling van het beheersingsniveau dat gevraagd wordt bij de synthesesproeven. De vraagstelling op toetsen en synthesesproeven is in een aantal gevallen gevarieerd en uitdagend. Er is daarbij aandacht voor transfer aan de hand van nieuw aangeboden actuele voorbeelden, artikels, casussen, afbeeldingen en statistisch materiaal. Er is bij sommige taken en opdrachten en ook bij de synthesesproeven aandacht voor reflectie over het eigen leren.

De beoordelingscriteria voor de onderzoekscompetentie zijn in voldoende mate afgestemd op de specifieke eindtermen. Voor het eindwerk is er een duidelijk traject uitgetekend waarbij proces- en productevaluatie door de leraar en zelfreflectie en peerevaluatie door de leerling een plaats hebben. De vorderingen worden van nabij opgevolgd en de eindevaluatie is genuanceerd hoewel de vertaalslag van criteria naar punten niet steeds transparant is.

De eindresultaten voldoen voor de beide vakken bij de meeste leerlingen. Indien er tekorten zijn voor de onderzochte vakken, vallen deze in bijna alle gevallen samen met tekorten voor andere vakken.

Rapporteringspraktijk De rapporten dagelijks werk ('jaarwerkrapporten') geven doorgaans voldoende informatie over de leervorderingen. Ze bevatten punten per opdracht of toets. Afhankelijk van leraar tot leraar gaan deze punten gepaard met commentaar. Bij dringende problemen wordt de leerlingenagenda functioneel als instrument gebruikt om over leerresultaten en remediëring te communiceren. Sommige teamleden beschikken over zeer concrete en verfijnde informatie over de leerprestaties van elke leerling als voorbereiding op klassenraden, oudercontacten en gesprekken met leerlingen. Over de resultaten van het instaptraject van instromers wordt uitgebreid en concreet gerapporteerd zodat de beginsituatie voor alle betrokkenen duidelijk is.

Leerbegeleiding De leerbegeleiding is sterk maar kan nog aan kracht winnen door een meer gelijkgerichte aanpak. Instromers worden goed opgevolgd aan de hand van een te verwerken instappakket, een controletoeets en een intakegesprek. Het zelf ontwikkelde studiemateriaal is leerbevorderend omwille van de duidelijke opbouw, de vele verwervings- en verwerkingsopdrachten en de aanvulling met actuele informatie en bronnen. De studiewijzers versterken het verwerven van vakspecifieke en van leercompetenties. Het is steeds helder voor leerlingen wat hierbij de doelstellingen zijn en wat hen tegen wanneer te doen staat. De opdrachten gaan dikwijls gepaard met concrete feedback op tussentijdse- en eindresultaten. Er wordt frequent gebruik gemaakt van actieve en gevarieerde werkvormen en van zinvolle en functionele contexten. Er zijn een aantal doelgerichte excursies en extra-murosactiviteiten die het levensecht karakter van het leerproces versterken. De leerkrachten slagen er ook dikwijls in aan te sluiten bij de leefwereld van de leerlingen.

Het leren wordt verder ondersteund door begrippenlijsten, samenvattingen, leerstofoverzichten en leertips. Wat dit laatste betreft, zijn er raakvlakken met de eindtermen leren leren, maar de leertips zijn er niet systematisch op afgestemd. Ook varieert de invulling ervan leraargebonden van concrete vakgebonden leerstrategieën over tips bij de voorbereiding op syntheseproeven naar mondelinge tips tijdens de lessen.

Er is een expliciete link tussen evaluatie en remediëring, onder meer aan de hand van foutenanalyse en zelfreflectie bij toetsen en proefwerken. De consequente toepassing en diepgang verschilt evenwel van leraar tot leraar. Leerlingen kunnen steeds rekenen op remediëring. Sommige leraren houden nauwgezet bij welke begeleidingsacties voor welke leerlingen ondernomen zijn. Het team houdt rekening met de begeleidingsplannen van leerlingen met specifieke noden.

Uitrusting De uitrusting is voldoende ondersteunend voor de leerplanrealisatie. Er is in de derde graad een sober uitgerust vaklokaal met computer en beamer. De leslokalen zijn vrij klein met het oog op het gebruik van actieve werkvormen. Het team maakt efficiënt gebruik van het 'Leerhuis' en van computerlokalen maar moet dit lang vooraf plannen en loopt aan tegen de grenzen van de bezettingsgraad ervan. Het team integreert het gebruik van ICT, zowel in de lespraktijk als voor individuele en groepsopdrachten. Het digitaal platform van de school wordt door sommige teamleden frequent aangewend met het oog op didactische ondersteuning.

Deskundigheidsbevordering De deskundigheid en de betrokkenheid van het team op de kwaliteit van de opleiding zijn hoog. Zo zorgen de leraren voor vrijwel permanent geactualiseerd cursusmateriaal en volgen ze doelgericht nascholing. Het team ontwikkelde dan ook een hoogstaande werking op heel wat vlakken. Deze kwaliteit is nog steeds aanwezig maar door de instabiliteit van de vakgroep en de wisselende attributies wordt de laatste jaren minder sterk geïnvesteerd in de gelijkgerichtheid en samenhang van het hele team.

4.1.1.3 Frans in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/014)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelstellingen voldoet. De evaluatie is valide. De leerlingenresultaten zijn goed. Dit wijst op een voldoende bereiken van de leerplandoelen. De leerbegeleiding vormt een voorbeeld van goede praktijk. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De kennis wordt grondig opgebouwd in betekenisvolle contexten. Er werd vastgesteld dat kenniselementen regelmatig ook in functionele transfersituaties worden ingeoeffend, vooral mondeling.

De meeste taakspecifieke doelen voor de vijf vaardigheden worden ingeoeffend. De luistervaardigheidstraining wordt voldoende ondersteund door het consequente gebruik van het Frans in de lessen. Bij lees- en luistervaardigheid is er voldoende variatie in tekstsoorten.

Gespreksvaardigheid wordt intensief geoefend tijdens de lessen. Leerlingen reconstrueren dialoogjes aan de hand van sleutelwoorden of spelen rollenspelletjes. Ze vertonen veel spreekdurf. De deelname aan een theaterfestival en aan workshops tijdens de middag draagt bij tot het ontwikkelen van taalvaardigheid op een meer speelse manier. De leerplanrealisatie voor spreekvaardigheid vertoont nog een aantal hiaten in de meeste klasgroepen. De schrijfvaardigheidstraining krijgt voldoende aandacht. In de basisoptie Moderne wetenschappen integreert men systematisch het werken aan schrijfopdrachten met het oefenen van ICT-vaardigheden. In andere studierichtingen gebeurt dit klasafhankelijk. Leerlingen leren naslagwerken en compendia gebruiken. De leerstrategieën voor de taalvaardigheden worden ingeoeffend.

De Franstalige cultuur en actualiteit worden in de klas gebracht via het leerboek en de decoratie van de vaklokalen. Leraren werken ook met video/dvd/internet. De reis naar Namen biedt de gelegenheid om kennis te maken met de Franstalige leefwereld en om in een authentieke situatie te communiceren met native speakers.

Tijdens de lessen Frans worden heel wat vakoverschrijdende doelen nagestreefd. Hiervoor heeft de vakgroep voorzien in een planmatige aanpak.

Evaluatiepraktijk Op basis van de resultaten van het vorige schooljaar werd vastgesteld dat de leerlingenresultaten globaal voldoende tot sterk zijn.

De afspraken voor de evaluatie op schoolniveau worden opgevolgd. De vakgroep maakt bijkomend duidelijke inhoudelijke en organisatorische afspraken en streeft een zo hoog mogelijke gelijkgerichtheid na tussen de verschillende leraren.

De evaluatie is globaal voldoende representatief voor de leerplandoelen. De hiaten voor spreekvaardigheid sluiten aan bij deze in de lespraktijk. De vakgerelateerde attitudes worden beperkt geëvalueerd. Er is vooral aandacht voor het evalueren van spreekdurf en –bereidheid.

Er wordt gezorgd voor voldoende transparantie. Leerlingen weten wat van hen verwacht wordt en hoe ze worden beoordeeld.

De vakgroep kiest voor een procesgerichte benadering van de evaluatie. De helft van de punten staat op het jaarwerk en de helft op de examens. Kennis en vaardigheden worden regelmatig getoetst zodat leerlingen veel kansen krijgen om de leerstof te verwerken en er kort op de bal kan worden gespeeld bij problemen.

Rapporteringspraktijk Bij de jaarwerkrapporten krijgen leerlingen een gedetailleerd overzicht van de resultaten per toets of verwerkingsopdracht. Leraarafhankelijk worden er bij minder goede resultaten voorstellen geformuleerd voor remediëring.

Leerbegeleiding Er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer en men heeft veel aandacht voor succesbeleving en plezier bij de leerlingen. Het onderwijs is sterk activerend en gericht op communicatie. Het onderwijsleergesprek wordt afgewisseld met zelfstandige individuele oefenmomenten en met duo- of groepswerk.

De preventieve leerbegeleiding is goed uitgewerkt. De lessen worden visueel ondersteund met eigentijds projectiemateriaal. Bij examens en toetsen is de lay-out overzichtelijk. De aandacht voor het leren zelfstandig leren van de leerlingen is een voorbeeld van goede praktijk. Afsprakenbladen en leerstofoverzichten bieden een overzicht van de verwachtingen. Men leert leerlingen werken met studietips, studiewijzers met stappenplannen en met evaluatiecriteria. Er wordt voorzien in extra compendia voor het leren van werkwoorden en het voorkomen van frequente fouten. Leerlingen verwerken een deel van de leerstof zelf op basis van een portfolio (vervoegingen) en moeten schriftelijk studeren. Het responsabiliseren van de leerlingen voor het eigen leerproces wordt benadrukt door reflectie te bevorderen o.a. via zelfevaluatie en peerevaluatie. Notities zijn leerlingafhankelijk correct en verzorgd.

Voor leerlingen met leerstoornissen is er aandacht voor differentiatie bij het onderwijs en de evaluatie. Toetsen worden steeds gebruikt om te leren uit fouten en leerlingen moeten de fouten verbeteren. Naar aanleiding van de kerstexamens maken de leerlingen een foutenanalyse om te bepalen welke leerstofonderdelen en vaardigheden ze extra gaan oefenen in het tweede trimester. Er is geen gerichte registratie van het verloop en de effecten van de remediëring. De leervorderingen van leerlingen worden wel

meegenomen bij klassenraden.

De vakgroep maakt intensief gebruik van het beschikbaar online oefenmateriaal bij het leerboek zowel voor de remediëring als voor het aanbieden van uitbreidingsoefeningen.

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting voldoen. In elk lokaal is een beamer en computer met internetverbinding aanwezig. Leraren kunnen ook beschikken over een computerlokaal met de nodige audiovisuele uitrusting. Er zijn voldoende woordenboeken. De muren van de klaslokalen worden voorzien van affiches met didactisch ondersteunende informatie en decoratie met verwijzing naar de Franstalige leefwereld en cultuur. Soms worden de leerlingenproducties ook tentoongesteld.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepwerking wordt aangewend als een sterke hefboom voor kwaliteitsverbetering. Het hoge reflecterend en responsief vermogen van de vakgroep biedt een reële garantie voor duurzaam kwalitatief onderwijs. N.a.v. het in voege treden van het nieuwe leerplan heeft de vakgroep de onderwijs- en evaluatiepraktijk in de eerste graad onderzocht en bijgestuurd. Er worden heel wat afspraken gemaakt over essentiële organisatorische en inhoudelijke aspecten van de werking. Er is aandacht voor de horizontale en verticale samenhang van het onderwijs. De vakgroep heeft leerlijnen opgesteld voor het onderwijs van grammatica. Het overleg fungeert als een vorm van intervisie doordat documenten zoals bijv. toetsen en examens op kwaliteit worden gecontroleerd. De vakgroep besteedt aandacht aan deskundigheidsontwikkeling door nascholingen te volgen en de nieuwe inzichten te multipliceren.

4.1.1.4 Frans in aso derde graad in de studierichting Humane wetenschappen en Frans en Engels in aso in de studierichtingen Latijn-moderne talen, Moderne talen-wetenschappen, Moderne talen-wiskunde, Economie-moderne talen (leerplan D/2004/0279033, D/2006/0279/005, D/2006/0279/041)

Voldoet

Het aanbod aan leerplandoelen voldoet en de evaluatie is valide. De leerlingenresultaten zijn behoorlijk tot goed. Dit betekent dat de meeste leerlingen de leerplandoelen hebben bereikt. De leerlingen kunnen rekenen op een professionele leerbegeleiding. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod De leerplandoelen voor de basisvorming Frans worden voldoende bereikt in de onderzochte studierichtingen. Kennis wordt aangeboden en ingeoeft in communicatieve contexten. De vakgroep heeft de keuze gemaakt om de leerlingen zelfstandig thematische woordenschat te laten leren.

Globaal biedt het onderwijs een voldoende training van de vijf taalvaardigheden. De luister- en leesteksten zijn van een goed niveau en de verwerkingsopdrachten sluiten globaal aan bij het niveau gevraagd door de leerplannen. Het beoordelend verwerkingsniveau komt evenwel vooral aan bod in de meeste studierichtingen met pool moderne talen en minder in de Humane wetenschappen en Economie-moderne talen. De luistervaardigheidstraining wordt ondersteund door het consequent gebruik van de doeltaal tijdens de lessen. Leerlingen verwerken zelfstandig heel wat artistiek-literaire teksten (romans) en maken daarbij uitdagende (creatieve) verwerkingsopdrachten. Het meer variëren van tekstsoorten vormt een uitdaging voor de vakgroep. Leerlingen komen vooral in aanraking met informatieve en artistiek-literaire teksten en veel minder

met prescriptieve en argumentatieve teksten. Luister- en leesstrategieën zitten doorgaans verwerkt in de vraagstelling van het leerboek en de vakgroep werkt met een stappenplan op basis van het OVUR-schema (oriënteren, verkennen, uitvoeren, reflecteren).

De spreek-, gespreks- en schrijfvaardigheid worden heel wat geoefend. Er is aandacht voor leerstrategieën. Er zijn uitstekende voorbeelden van degelijke studiewijzers en stappenplannen die het schrijf- en spreekproces van de leerlingen ondersteunen. De leerplangerichtheid voor spreek- en gespreksvaardigheid is echter voor verbetering vatbaar vooral in de Humane wetenschappen waar de eindtermen 20, 23, 24, 25 leraarafhankelijk en in Economie-moderne talen waar de eindtermen 19 en 24 onvoldoende gericht worden geoefend. De schrijfvaardigheidsdoelen komen globaal aan bod met uitzondering van het verslag (eindterm 32) en de samenvatting (eindterm 33) die in sommige studierichtingen achterwege blijven. Genreconventies en tekstopbouw dienen voor een aantal teksten, vooral in de studierichtingen met pool moderne talen, als criteria voor taakspecifieke schrijf- op spreekopdrachten, zodat leerlingen gericht kunnen werken en er zinvol kan geredigeerd worden. Leerlingen krijgen doorgaans feedback over hun huiswerk en leraarafhankelijk moeten de leerlingen ook een tweede versie maken van schrijftaken. Dit verhoogt het leerrendement. Het onderzoek van de verwerkingsopdrachten van de leerlingen en de bijgewoonde lessen wijzen op een voldoende talig niveau voor schrijf-, spreek- en gespreksvaardigheid voor de meeste leerlingen.

Het onderwijs van het Engels is sterk vaardigheidsgericht. De transferwaarde van het onderwijs van kennis naar communicatieve contexten is hoog. Leerlingen werken zelfstandig de kennis van grammatica bij op basis van een eigen planning opgesteld n.a.v. een diagnostische test. Voor luister- en leesvaardigheid bereiken de leerlingen een hoog niveau. Taaltaken voor luister- en leesvaardigheid worden aangeboden op het verwerkingsniveau vereist door de leerplannen. De leerlingen verwerken voldoende huislectuur. Tekstsoorten worden doorgaans gevarieerd. Leraarafhankelijk komen prescriptieve teksten minder aan bod. Lees- en luisterstrategieën komen aan bod via het leerboek en worden ook aangereikt via studiewijzers.

Voor de productieve vaardigheden worden er doorgaans vele mogelijkheden geboden tot oefenen. Taaltaken worden globaal gepland vanuit de leerplandoelen, maar leraarafhankelijk zijn er nog enkele hiaten in de leerplanrealisatie. Zo worden volgende leerplandoelen niet in alle lesgroepen behandeld: het uitbrengen van een verslag over een ervaring of gebeurtenis (ET 21), het voeren van een telefoongesprek (ET 24) en het schrijven van een verslag (ET 33). Leraarafhankelijk schenkt men aandacht aan tekstopbouw en genreconventies voor een aantal taaltaken. De communicatie in de lessen verloopt volledig in het Engels en leerlingen kunnen zich vrij vlot uitdrukken.

De actualiteitswaarde van de lessen is hoog en leerlingen werken rond boeiende thema's die aansluiten bij hun interesses en leefwereld. Leerlingen leren kritisch zijn en een aantal vakoverschrijdende eindtermen komen aan bod. De (inter)culturele component van het leerplan krijgt aandacht. Het gebruik van films, chansons en internetsites draagt hiertoe bij. Leerlingen lezen teksten waarvan de inhoud relevant is voor de Franstalige/Engelstalige cultuur en leefwereld. De vakgroepen leveren ernstige inspanningen om de leerlingen de taal te laten beleven o.a. door de deelname aan de olympiaden en een toneelproject en door reizen naar Frankrijk en Engeland.

De specifieke eindtermen worden voldoende bereikt in alle onderzochte studierichtingen. Een meer evenwichtige benadering van het aanbod op basis van duidelijke afspraken over de taalvakken heen is evenwel aan de orde. Voor de studierichting Economie-moderne talen is het aanbod aan specifieke eindtermen in het vak Frans onvoldoende. Een grondige leerplanstudie dringt zich hier op. Aangezien de leerlingen via het vak Engels echter heel wat eindtermen oefenen, wordt het tekort voor Frans gecompenseerd. In het algemeen vormt het een uitdaging voor de vakgroepen om voldoende vanuit (beperkte) theoretische referentiekaders eigen aan het wetenschapsdomein van de talen te werken en de specifieke eindtermen ook gericht te evalueren.

Het specifieke gedeelte wordt gerealiseerd door de leerlingen nog meer te laten oefenen met de taalvaardigheden (verbreding van de basisvorming) op basis van uitdagende en vaak creatieve verwerkingsopdrachten.

De vakgroepen hebben stappen gezet in het didactisch operationaliseren van de specifieke eindtermen om de door de leerplannen bedoelde verdieping te realiseren. Voor beide talen is er veel aandacht voor het domein 'Taal en cultuur' (SET 4 tot 9). SET 5 komt evenwel erg impliciet aan bod. In de studierichting Economie-moderne talen wordt voor Frans de literatuurgeschiedenis te theoretisch benaderd. Men komt niet voldoende toe aan tekstinterpretatie. Het domein 'Taal als systeem' komt leraarafhankelijk voldoende aan bod. Waar dat het geval is, is de aandacht voor formele en inhoudelijke kenmerken van tekstsoorten bij sommige taaltaken een voorbeeld van goede praktijk (bijv. fait divers, résumé, presentaties, ...), die sterk wordt ondersteund door de studiewijzers, de stappenplannen en de zelfevaluatie van leerlingen (SET 10). Leerlingen gebruiken frequent naslagwerken en worden sterk uitgedaagd tot het zelfstandig evalueren en bijsturen van hun leerproces (SET 11 en 12). De eindtermen 13, 14 en 15 komen nog niet voldoende expliciet aan bod. Het domein 'Taal en communicatie' (SET 1, 2, 3) is het zwakke broertje in de onderwijspraktijk. Oorzaak hiervan is de moeilijkheid die de leraren ervaren om deze eindtermen te interpreteren en te vertalen naar concrete opdrachten.

Leerlingen oefenen de onderzoekscompetentie afwisselend om het schooljaar via een onderzoeksopdracht voor Frans of voor Engels in III,1. Voor het vak Engels is de onderzoeksopdracht kwaliteitsvol. De onderzoekscompetentie wordt geïntegreerd geoefend. Leerlingen werken hierbij ook aan een aantal doelstellingen binnen het domein 'Taal en cultuur' (vooral aansluitend bij SET 7 en 8). Het leerproces wordt ondersteund door een overzichtelijke studiewijzer, waarin de verschillende

stappen van het onderzoek opgenomen zijn. Leerlingen leren een onderzoeksvraag stellen en een methodiek vastleggen. Bronnenstudie en corpusanalyse vormen de basis van de onderzoeksmethodiek. Leerlingen presenteren de onderzoeksresultaten schriftelijk en mondeling en evalueren het leerproces ook zelf. Via een logboek leren leerlingen plannen. Er is voorts ook aandacht voor het samenwerkend leren. Werkpunten situeren zich in het confronteren met andere standpunten en het gericht werken vanuit wetenschappelijke referentiekaders voor literatuur. Het talige niveau van de werkjes is goed. De inhoudelijk diepgang kan beter, maar hierin werden dit schooljaar vorderingen geboekt. De onderzoeksoopdrachten voor Frans beantwoorden niet aan de vereisten van de eindtermen omdat ze niet gaan over een literair of linguïstisch onderwerp. De vakgroep is zich hiervan bewust en heeft stappen ondernomen om de opdracht bij te sturen naar volgend schooljaar toe.

Evaluatiepraktijk Op basis van de gegevens van het vorige schooljaar werd vastgesteld dat de leerlingenresultaten behoorlijk tot goed zijn. Leraren quoteren vrij streng voor Engels.

Functionele kennis wordt bevraagd in relevante communicatieve contexten. Men evolueert hierbij naar het gebruik van geïntegreerde taaltaken. De evaluatie van de taalvaardigheden vertoont doorgaans dezelfde hiaten als de onderwijspraktijk. Er is echter een evolutie merkbaar in een aantal studierichtingen naar een meer evenwichtige evaluatie van de doelen van de basisvorming.

De vakgroep kiest duidelijk voor een procesgerichte evaluatie van de doelen van de basisvorming door op geregelde tijdstippen kennistoetsen en vaardigheidstoetsen te organiseren. Leerlingen krijgen doorgaans gerichte feedback over hun prestaties en moeten de fouten verbeteren. Bij examens worden in sommige klassen veel schrijfopdrachten gemaakt die achteraf echter niet door de leerlingen worden verbeterd. Hier worden leerkansen gemist.

Bij de totale verrekening wordt er doorgaans voor gezorgd dat het gewicht van de punten voor de vaardigheden hoger ligt dan dat voor de kenniscomponent. De frequentie en de aard van de toetsing en de verrekening van de punten voor de kennis en de vijf vaardigheden vertonen leraarafhankelijk verschillen omdat hierover weinig afspraken bestaan in de vakgroepen.

De vakgroepen leveren inspanningen om te evalueren op basis van transparante criteria bij spreken en schrijven. Hiervoor worden scorewijzers gebruikt die ook opgenomen zijn in de studiewijzers voor de leerlingen. Dit schooljaar heeft de vakgroep voor de derde graad stappen ondernomen om de vakattitudes te evalueren. Men is hier nog zoekende naar een efficiënte werkwijze. Tot vorig schooljaar werden vooral gedragsattitudes beoordeeld. Wat het specifiek gedeelte betreft worden de specifieke eindtermen m.b.t. de onderzoekscompetentie (SET 16, 17, 18) gericht geëvalueerd via het vak Engels. Hierbij is er zowel aandacht voor het proces als voor het product. De evaluatiecriteria zijn transparant. Er zijn nog geen afspraken over het

aandeel van het cijfer voor de onderzoeksopdrachten in de totale beoordeling voor het vak waardoor er leraarafhankelijk verschillen ontstaan. Binnen het domein 'Taal en cultuur' wordt set 8 al vaak toepassingsgericht geëvalueerd. De andere specifieke eindtermen uit dit domein worden echter ofwel niet geëvalueerd ofwel reproductief bevraagd. De specifieke eindtermen uit de domeinen 'Taal en communicatie' en 'Taal als systeem' worden niet voldoende gericht geëvalueerd met uitzondering van de specifieke eindterm 10 die leraarafhankelijk wordt opgenomen in de scorewijzers voor spreek- en schrijfvaardigheid. Het is een uitdaging voor de vakgroep om uit te zoeken op welke manier de overige specifieke eindtermen zouden kunnen geëvalueerd worden.

Leerbegeleiding Bij de klasbezoeken werd vastgesteld dat er wordt gewerkt in een stimulerende sfeer. Leerlingen worden aangemoedigd tot participatie en interactie. De lessen verlopen afwisselend via onderwijsleergesprekken en pair- of groepswork, waarbij leerlingen met elkaar communiceren en zo de taal intensief oefenen.

De aandacht voor preventieve leerbegeleiding is een voorbeeld van goede praktijk. De meeste lessen worden visueel ondersteund. Leerlingen krijgen doorgaans studietips, ondersteunende compendia en, bij zelfstandige opdrachten, goed uitgewerkte studiewijzers en stappenplannen. De verwachtingen zijn transparant. Het begeleid zelfstandig leren wordt sterk gestimuleerd. Leerlingen moeten een reeks persoonlijke verwerkingsopdrachten maken en leerstofonderdelen zelfstandig herhalen. De meeste leraren ondersteunen deze autonomisering door studiewijzers en verbeterleutels aan te reiken via het elektronisch platform.

Leerlingen die moeilijkheden ervaren kunnen terecht bij hun leraar voor extra uitleg en remediëringsoefeningen. Ze worden sterk geresponsabiliseerd t.o.v. het eigen leerproces. Ze reflecteren over hun resultaten bij examens om zelf een planning op te stellen van te remediëren onderwerpen. De effecten van de remediëring worden globaal opgevolgd bij klassenraden. Voor leerlingen met leerstoornissen worden stimulerende, compenserende, relativerende en dispenserende maatregelen (sticordi) toegepast.

Uitrusting De infrastructuur en uitrusting voldoen. Sommige klassen zijn evenwel veeleer klein voor het aantal leerlingen. Dit werkt belemmerend voor de interactie. Er zijn een aantal goed uitgeruste vaklokalen. Elk leslokaal is verder uitgerust met een beamer, geluidsinstallatie en computer met internetaansluiting. Er zijn voldoende woordenboeken aanwezig. De school beschikt over een 'Leerhuis' met een collectie romans. Lokalen zijn doorgaans beperkt aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De meeste leraren integreren de mogelijkheden van ICT in hun onderwijspraktijk.

Deskundigheidsbevordering De vakgroepen maken heel wat formele en informele afspraken over inhoudelijke en organisatorische aspecten van de onderwijs- en evaluatiepraktijk. Er is aandacht voor de horizontale samenhang van het curriculum en van de evaluatie. Het bewaken van de verticale samenhang met het oog op een voldoende leerplanrealisatie is voor verbetering vatbaar. De vakgroepen hebben nog geen taaloverschrijdend overleg georganiseerd over de realisatie van de specifieke eindtermen. Er worden heel wat vakgerichte nascholingen gevolgd, waarvan de nieuwe inzichten meestal ook worden gemultipliceerd. De aanwezige deskundigheid bij een aantal leraren wordt evenwel nog niet altijd optimaal aangewend om de kwaliteit van het onderwijs in alle studierichtingen en lesgroepen te versterken.

4.1.1.5 Natuurwetenschappen in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerplandoelstellingen worden voldoende gerealiseerd. Het aanbod is vrij volledig. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie.

Onderwijsaanbod Alle thema's worden aangeboden. Er wordt iets minder aandacht besteed aan de doelstellingen met betrekking tot de leerinhouden 'energiebronnen en -vormen', 'energieomzettingen' en 'zichtbare en onzichtbare straling'. Het aanbod van de leerplandoelstellingen vertrekt veelal van de in het leerplan vermelde leerstrategieën (data hanteren, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen,...). Het is contextrijk en voldoende gespreid over de verschillende leerplandoelstellingen. Tijdens de lessen en in het cursusmateriaal worden voldoende verbanden gelegd tussen de verschillende thema's. De algemene doelstellingen ('wetenschap en samenleving') worden veelal geïntegreerd aangeboden (zie leerplan hoofdstuk 3). De leraren dagen de leerlingen tijdens demonstratieproeven voldoende uit om gericht waar te nemen en zich correct wetenschappelijk uit te drukken. De aandacht voor de wetenschappelijke vaardigheden is gering. Tijdens de lessen voeren leerlingen zelf weinig onderzoeken uit. Hierdoor leren ze weinig de essentiële stappen van de natuurwetenschappelijke methode onderscheiden. Leerlingactiverende werkvormen en ICT-opdrachten komen minder voor. Positief is de biotoopstudie, waarbij leerlingen zelf experimenten en metingen uitvoeren.

Uitrusting De lessen worden gegeven in goed uitgeruste wetenschapslokalen. Het didactisch materiaal wordt voldoende ingezet voor demonstratieproeven. Leraren hebben de afgelopen jaren eenvoudige experimenteerbenodigdheden binnengebracht in de wetenschapslokalen. Dit bevordert de realisatie van het nieuwe leerplanconcept. ICT wordt door de leraren regelmatig als leermiddel in de lessen gebruikt bij bijv. visualisaties. Het ICT-gebruik door de leerlingen is echter zeer beperkt.

Evaluatiepraktijk De meeste toets- en examenvragen zijn contextrijk, duidelijk en verzorgd opgesteld. Ze zijn voldoende gericht op kennis, inzicht en toepassing en het beheersingsniveau is afgestemd op de leerplandoelstellingen en de doelgroep. De verschillende leerstrategieën (data hanteren, verbanden leggen, in concrete voorbeelden aantonen, vanuit waarnemingen indelen,...) worden voldoende geëvalueerd. De evaluatiepraktijk is veeleer product- dan procesgericht. De wetenschappelijke vaardigheden worden onvoldoende opgenomen in de evaluatiepraktijk, in tegenstelling tot wat het leerplan (hoofdstuk 7) vraagt.

Leerbegeleiding De lessen verlopen zeer gestructureerd maar zijn soms sterk gestuurd met weinig ruimte voor leerlingeninitiatief. Het onderwijsleergesprek is de meest gebruikte werkvorm. De leraren trachten via demonstratieproeven de lessen voldoende contextrijk aan te bieden. Leerlingen leren gericht waar te nemen.
Het actief leren krijgt iets minder plaats in het leerproces. Tijdens de lessen kan 'het leren in interactie' nog toenemen.
Leraren bieden voldoende taalsteun bij het hanteren van nieuwe/wetenschappelijke begrippen.
Het cursusmateriaal biedt voldoende ondersteuning en vertrekt duidelijk vanuit de wetenschappelijke waarneming.

4.1.1.6 Techniek in de A-stroom (leerplan D/2010/7841/17)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate aangeboden. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod De leerplandoelstellingen worden volgens de leerplanvisie aangeboden. Via projecten komen de verschillende toepassingsgebieden (energie, informatie en communicatie, constructie en transport) geïntegreerd aan bod. Het voorbije schooljaar was er minder aandacht voor het toepassingsgebied biochemie. De vakgroep heeft hiervoor dit schooljaar een bijsturing gepland. De techniekprojecten worden weloverwogen gekozen, geëvalueerd en indien nodig bijgestuurd of vervangen. Zowel de kerncomponenten (technisch systeem, technisch proces, hulpmiddelen en keuzes) als de dimensies (begrijpen, hanteren en duiden) vinden een draagvlak binnen de meeste toepassingsgebieden. Via diverse oefeningen slagen de leraren er bij de leerlingen in om de interesse voor techniek en de technische geletterdheid te verhogen. Het vak techniek levert een bijdrage voor de studiekeuze en oriëntering.

Onderwijsorganisatie De school organiseert blokken van twee uur techniek, zoals het leerplan aanbeveelt. De grootte van de klasgroepen bedraagt vaak meer dan 20 leerlingen, waarmee de school de aanbeveling uit het leerplan niet volgt. Werken met grote klasgroepen is belemmerend voor een optimale leerplanrealisatie.

Uitrusting De school beschikt over drie dicht bij elkaar gelegen technieklokalen. Twee vaklokalen zijn ruim, het derde vaklokaal is veeleer beperkt in ruimte. Ze zijn goed ingericht en uitgerust met voldoende didactisch materiaal om actief leren en werken mogelijk te maken. De beperktere ruimte in het kleine vaklokaal in verhouding tot de grootte van sommige klasgroepen bemoeilijkt de leerplanrealisatie. In alle lokalen is een aantal computers aanwezig. Deze worden overwegend ingezet om de verschillende stappen van het technologisch proces aanschouwelijk te maken, maar worden nog te weinig gebruikt als leermiddel (bijv. opzoekwerk, oefeningen,...) voor de leerlingen.

Evaluatiepraktijk De school opteert voor permanente evaluatie. Hierbij worden verschillende evaluatievormen (taken, toetsen, zelfevaluaties,...) gebruikt en is er voldoende aandacht voor vakspecifieke attitudes en vaardigheden. Toch vormt de uitwerking van een valide evaluatie nog steeds een aandachtspunt. De afstemming van de evaluatiepraktijk met de leerplandoelstellingen is onvoldoende uitgewerkt. De verhouding '50% hanteren' en '50% duiden en begrijpen' is niet herkenbaar in de evaluatiepraktijk opgenomen. De leerplandoelstellingen binnen de dimensie 'duiden' worden zelden geëvalueerd. De leervorderingen worden onvoldoende in kaart gebracht. Transparante evaluatiecriteria rond proces- en productevaluatie ontbreken.

Leerbegeleiding In de lessen heerst een aangenaam leer- en leefklimaat. De leerlingen worden met voldoende vakkennis en met veel enthousiasme begeleid. De technische realisaties dragen positief bij tot hun motivatie. In de meeste leerlingenopdrachten is het technisch proces herkenbaar opgenomen. Activerende werkvormen kunnen nog versterkt worden door meer ICT-integratie. Positief is de groei in het tweede leerjaar naar meer open opdrachten en zelfstandig leren en werken.

Deskundigheidsbevordering De vakdeskundigheid, de leerbereidheid en de samenwerking zijn sterke punten van de vakgroep. Naast veel informeel overleg organiseert de vakgroep ook regelmatig formele vakvergaderingen. Daarbij werden tot nu toe de evaluatiepraktijk, het uitzetten van leerlijnen en de aandacht voor alle dimensies en toepassingsgebieden nog te weinig op de agenda geplaatst en behandeld.

4.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor gewoon secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

5.2 Begeleiding

5.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De aspecten 'leren leren', 'leren leven' en 'leren kiezen' zijn de bouwstenen van het pedagogisch project van de school. Deze zijn geconcretiseerd in een reeks praktische en inhoudelijke afspraken en richtlijnen. De school promoot 'de brede zorg' en 'het actief leren' als belangrijke beleidsopties. De school werkt met drie begeleidingsniveaus. De eerstelijnszorg is in handen van de klastitularissen en de vakleraren; de tweedelijnszorg ligt bij de graaddirecteur, het ZOOM-team (zorg op maat) en de leerlingencoach; bij de derde lijn wordt de expertise van het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) ingeroepen. Op elk niveau zijn de verwachtingen en op te nemen verantwoordelijkheden goed gekend en gedragen. De recente oprichting van het ZOOM-team en de creatie van de functie 'stafmedewerker onderwijs' tonen dat de school de leerbegeleiding nog doelgerichter wil aanpakken en het beleid hier rond versterken.

In alle graden biedt de school in een opbouwende lijn een breed gamma aan ondersteunende initiatieven rond leer- en studiebegeleiding. Deze sluiten nauw aan bij de vakoverschrijdende eindtermen 'leren leren'. Het betreft hier zowel preventieve als curatieve initiatieven, waarbij het ondersteunend materiaal ontwikkeld wordt door de vakgroepen en/of het ZOOM-team. Vermeldenswaardig is de zelfreflectie door leerlingen op hun tussentijdse rapporten. Deze zelfreflecties worden gebruikt als insteek voor een gesprek en/of bijsturingsplan (dat op één van de drie begeleidingsniveaus wordt uitgewerkt). De klastitularissen en vakleraren, samen met de partners van de tweede- en derdelijnszorg, registreren nauwgezet en zorgzaam de begeleidingsinitiatieven. De school gebruikt momenteel verschillende registratiesystemen, waardoor de vele informatie zeer verspreid aanwezig is. Om de registratie gebruiksvriendelijker, overzichtelijker en transparanter te maken, is de school volop aan het werken om alles te integreren in één systeem. Uit de meeste doorgelichte vakken blijkt dat de vakleraren en de klastitularissen heel sterk hun verantwoordelijkheid opnemen ten aanzien van de eerstelijnszorg. Ze worden hierbij ondersteund door het klastitularisoverleg, de vakgroepen, de graaddirecteur, het ZOOM-team en het Overleg Leerlingbegeleiding (OLB, bestaande uit de graaddirecteur, leerlingencoach, CLB-medewerker, ZOOM-lid). Tijdens het wekelijks OLB wordt leerlingeninfo samengebracht en worden leerlingen met specifieke noden en problemen besproken en opgevolgd.

De school bewaakt regelmatig de doeltreffendheid van haar drie begeleidingsniveaus. Ze evalueert jaarlijks de werking van het OLB en de samenwerking met het CLB. Op basis van de vastgestelde noden werd het ZOOM-team opgericht om de eerstelijnszorg zoveel mogelijk te ondersteunen via gerichte info, expertise en waar nodig extra begeleidingsinitiatieven. De kwaliteitsbewaking van het eerste begeleidingsniveau is in handen van de graaddirecteur en de klassenraden.

De vakgroepen en het klastitularisoverleg (georganiseerd per leerjaar) worden aangewend om leraren aan te zetten tot reflectie over hun onderwijspraktijk, in het bijzonder de leerbegeleiding. Deze vorm van interne professionalisering zorgt voor de ontwikkeling van breed gedragen en doeltreffende initiatieven.

5.3 Evaluatie

5.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

Motivering

Een visie op leerlingenevaluatie is impliciet aanwezig op uitvoeringsniveau. De ontwikkeling van een schoolbreed gedragen visie die de verschillende benaderingen kan stroomlijnen krijgt toenemende aandacht. De school beschikt over een tussentijdse werktekst waarin ze stelt dat de delibererende klassenraad over betrouwbare gegevens moet beschikken wat betreft de mate waarin de leerling de leerplandoelstellingen bereikt heeft. Daartoe brengt ze de componenten kennis, vaardigheden en vakgebonden attitudes onder de aandacht. Deze visieontwikkeling is nog niet voltooid en nog niet omgezet in geoperationaliseerde doelstellingen. De visie op de attestering van de leerling is volledig gebaseerd op de regelgeving ter zake.

De vastgelegde richtlijnen betreffen de praktische aspecten van de evaluatie. Een onvoldoende gedragen aanpassing van schoolbrede verhoudingen van jaarwerk/syntheseproeven in het verleden leidt de laatste jaren tot overleg dat nog niet voltooid is. Dit overleg vertrekt weinig vanuit gemeenschappelijk gedragen doelstellingen en wordt niet gevoed door professionalisering. Het is toegespitst op de cijfermatige verwerking. Daarbij zoekt men eerder naar een grootste gemeenschappelijke deler dan naar de beste aanpak per vak, vakkencluster en/of onderwijsvorm. Binnen de vakgroepen is er overleg m.b.t. de evaluatie. Omdat de school er bij de attributies naar streeft om minstens twee leraren parallel in te zetten voor eenzelfde leerplanrealisatie heeft elke leraar een volwaardig betrokken gesprekspartner om de evaluatie te optimaliseren.

Op schoolniveau wordt de doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk nagenoeg niet onderzocht. Men beschikt immers niet over meetbaar geformuleerde doelstellingen. Het onderzoek binnen de doorgelichte vakken toont aan dat de kwaliteit van de evaluatie door leraren en vakgroepen in de meeste gevallen wel bewaakt wordt. Het leerplan wordt daarbij als referentiekader gebruikt. Het gebruik van leerlingenresultaten als basis voor reflectie over de onderwijs- en evaluatiepraktijk zorgt in enkele vakgroepen voor een kwaliteitsverhoging, maar is niet schoolbreed aanwezig.

Zowel op beleidsniveau als op uitvoeringsniveau is de bereidheid en de zorg aanwezig om de evaluatiepraktijk af te stemmen op de inzichten die o.a. via vernieuwde leerplannen geïntroduceerd worden. De school werkt conform haar prioriteitenplan aan het creëren van een beredeneerd stappenplan om dit via professionalisering en overleg te laten verlopen.

5.3.2 Rapporteringspraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school streeft naar duidelijke en snelle communicatie met de leerling en de ouders over de behaalde resultaten met de nodige duiding. Op beleidsniveau is de visie aanwezig dat de frequentie van de rapportering de vorderingen van de leerling voldoende moet weerspiegelen met cijfers en commentaren. Men stelt ook als doel dat de momenten van evaluatie van leerlingen worden gepland in functie van de vorderingen van de leerplanrealisatie en niet als gevolg van vooropgestelde rapportdatums.

In het schoolreglement en met bijkomende berichten, informeert de school de ouders en leerlingen over de mogelijke communicatiekanalen en de rapportering. Met de invoering van een digitaal rapport voor jaarwerk dat continu wordt aangevuld en online kan geraadpleegd worden door de ouders en de leerling, wil men de betrokkenen adequaat informeren. Tevens vervalt daarmee ook de concentratie van toetsen net voor een geplande rapportuitreiking. De ouders kunnen evenwel nog steeds rekenen op een afdruk.

De ingevoerde initiatieven worden geëvalueerd. De toetsfrequentie wordt bewaakt, de raadpleging van de consultatie van de onlinerapporten wordt gemeten. Er is gelegenheid voor feedback door leraren en ouders. De rapportcommentaren bij de vakresultaten zijn nog niet algemeen aanwezig. Ze vertonen grote kwaliteitsverschillen wat betreft de informatiewaarde en eventuele remediëring. De motivering van de B- en C-attesten bevat in de meeste gevallen voldoende elementen uit het dossier van de leerling.

De laatste schooljaren zijn aanpassingen doorgevoerd op vraag van het lerarenkorps. Drijfveer was daarbij het functioneel gebruik van de evaluatie in de geest van de leerplannen.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De school wordt sinds twee schooljaren geleid aan de hand van een vernieuwd organogram dat er op gericht is de schaalgrootte beheersbaar te houden en de schoolwerking gestructureerd te laten verlopen. Het organisatiemodel beoogt eveneens de onderwijskundige en opvoedkundige aansturing en ondersteuning centraal te stellen. De directietaken zijn daarom zo verdeeld dat drie graaddirecteurs leerling- en leraarnabij werken. Zij dragen verantwoordelijkheid voor het pedagogisch beleid in een graad. De algemeen directeur heeft de algemene leiding in handen en waakt over de eenheid van verschillende beleidsaspecten. Hij wordt hierin bijgestaan door enkele stafmedewerkers. Eén van deze medewerkers is specifiek aangeworven om de onderwijskundige beleidsvoering en praktijk schoolbreed te ondersteunen. Voor de planning en organisatie van het schoolgebeuren is er een directeur schoolcoördinatie. De school investeert verder in leidinggevende en flankerende functies op het vlak van administratie, ICT en het schoolpatrimonium. Het is voor de leraren duidelijk wie in het beleidsteam waarvoor verantwoordelijk is.

Deze vorm van beleidsvoering heeft al vruchten afgeworpen maar er blijven nog een aantal aandachtspunten. Zo zijn met het oog op een gestroomlijnde schoolwerking heel wat organisatorische processen en procedures op punt gesteld. De beoogde efficiëntie hiervan kan in het gedrang komen omdat leraren sommige organisatorische aspecten als te complex ervaren. De school investeert in allerlei communicatiekanalen maar kan vooralsnog niet vermijden dat de interne communicatie en de beheersbaarheid van de informatiedoorstroming soms een remmende factor zijn voor de schoolontwikkeling. Het beleidsteam heeft de aansturing en opvolging van de vakgroepwerking helder uitgetekend maar dient dit nog verder inhoudelijk uit te diepen. Uit de doorlichting blijkt dat de blijvende opvolging van de leerplanrealisatie hierbij een aandachtspunt is.

Frekwente directiewissels zorgen ervoor dat geregeld naar een nieuwe dynamiek moet worden gezocht op een aantal vlakken. Zo staat de school voor de uitdaging het dynamisch evenwicht tussen de benadering van de school als geheel en het leggen van graadgebonden klemtonen verder uit te werken. Het is voor het functioneren van een aantal leraren bovendien een belemmerende factor zich veelvuldig te moeten oriënteren op andere beleidsopties en -stijlen. Desalniettemin weten leraren zich organisatorisch en onderwijskundig sterk omkaderd. De school beschikt dan ook over voldoende beleidskracht om de vastgestelde tekorten voor het vak maatschappelijke vorming in de B-stroom van de eerste graad en voor het vak huishoudkunde in het beroepenveld Verzorging-voeding in de eerste graad zelfstandig weg te werken. Het doorlichtingsteam beslist daarom een gunstig advies aan de hele school toe te kennen.

De schoolvisie vormt het vertrekpunt voor het uittekenen van het pedagogisch beleid. De school stelt leren leven en leren centraal met het oog op zelfontplooiing in relatie tot anderen. Uit de doorlichting blijkt dat ze hier goed in slaagt. Ze concretiseert beide aspecten van haar pedagogisch project zowel in de grote lijnen waarrond het leven en leren in de school zijn opgebouwd als in concrete acties. Zo is de 'Leefregel' als onderdeel van het schoolreglement richtinggevend voor het gewenste schoolklimaat maar tegelijk een inspiratiebron voor acties in het kader van de overgang van het basis- naar het secundair onderwijs. De school staat voor actief leren en ondersteunt dit bijvoorbeeld door een sterk uitgebouwd 'Leerhuis'. Het resultaat is een gestructureerd en tegelijk aangenaam schoolklimaat waarin leerlingen zich doorgaans goed voelen en meestal ook goed presteren. Dit blijkt uit de vakdoorlichtingen maar ook uit de attesteringscijfers die gemiddeld tot gunstig zijn ten opzichte van de referentiewaarden en uit de resultaten van een enquête welbevinden bij de leerlingen. Ook het studiesucces in het hoger onderwijs is hoger dan de referentiewaarden.

De verdere ontwikkeling en actualisering van de onderwijsvisie heeft een tijdlang minder aandacht gekregen. Daarom heeft de school een minder geactualiseerd en gedeeld referentiekader of visie op langere termijn waarbinnen ze prioriteiten kan stellen en doelgericht acties kan plannen. Hiermee zou de school de opgebouwde kwaliteit kunnen borgen maar ook vernieuwingen en bijsturingen kunnen aanbrengen. Het beleid heeft de intentie hier werk van te maken. Het nieuw samengestelde beleidsteam nam bovendien recent de draad weer op door enkele aspecten opnieuw ter discussie te stellen.

De school tracht haar besluitvorming zo efficiënt mogelijk te organiseren en participatief te ontwikkelen. De organisatie van het directieoverleg is een afspiegeling van het organogram en houdt zowel algemeen, onderwijskundig als operationeel overleg in. De klastitularisgroepen spelen een zeer belangrijke rol in de concretisering en deels ook in de ontwikkeling van het onderwijskundig beleid. De graaddirecties sturen deze groepen aan en zijn de verbindende factor met het beleidsniveau. In de school zijn ook tal van werkgroepen actief. De positie en de werking van deze groepen is de laatste jaren minder duidelijk geworden. Het directieteam pleegt geregeld overleg met de participatieorganen. De school of in sommige gevallen de pedagogische raad neemt enquêtes af bij leraren en organiseert soms een zogenaamd 'open lerarenmoment'. Ondanks deze inspanningen en enkele concrete voorbeelden van participatieve besluitvorming zoals de recente actualisering van het sanctioneringsbeleid, is een aantal personeelsleden van mening dat de participatie van leraren onvoldoende sterk in de praktijk wordt gebracht. Dit heeft onder meer te maken met de soms lange doorlooptijd van beslissingen en de onvoldoende krachtige feedback erover. De inspanningen voor de participatie van leerlingen en ouders zijn sterk. De leerlingenraden worden ondersteund door een aantal geëngageerde leraren. Ze plegen overleg met de directie, zowel rechtstreeks als via een vertegenwoordiging in de schoolraad. Een aantal ouders is actief in de ouderraad maar de school zoekt ook naar een breder draagvlak door bijvoorbeeld digitale bevestigingen te organiseren.

De school streeft een geïntegreerde benadering na van het talenbeleid, de leerbegeleiding en het GOK-beleid, in het kader waarvan het thema taalvaardigheid van 2005 tot 2011 werd gekozen. De visie rond het talenbeleid is dan ook vooral opgenomen in de GOK-beleidsplannen. Het talenbeleid richt zich vooral op de domeinen 'Nederlands als instructietaal' en 'Communicatie op school' en is bedoeld voor alle leerlingen en ouders. Leerlingen met dyslexie of taalachterstand genieten extra ondersteuning. De acties groeien doorgaans uit een nauwkeurige beginsituatieanalyse en worden globaal geëvalueerd en bijgestuurd op organisatorisch en inhoudelijk vlak. In de meeste vakken is er aandacht voor taal maar het blijft een uitdaging voor de school om het talenbeleid opnieuw meer in het vizier te brengen en er alle vakgroepen en leraren bij te betrekken. Voor de moderne vreemde talen zijn er heel wat stimulerende initiatieven die echter niet expliciet worden gerelateerd aan het talenbeleid van de school.

Op schoolniveau is er ruime aandacht voor kwaliteitszorg. Er worden heel wat kwantitatieve en kwalitatieve gegevens verzameld en geanalyseerd. De school organiseert hiervoor onder meer gerichte bevestigingen en breidt haar expertise uit door samen te werken met externe organisaties. Ze is transparant over haar resultaten. Zo zijn bijvoorbeeld de evolutie van de attestering, adviezen van werkgroepen of een financieel verslag te vinden in overzichtelijke jaarverslagen. Tijdens de doorlichting van de onderzochte vakken en processen blijkt ook dat de school zich doorgaans goed bewust is van de eigen sterke en zwakke punten. De school vertaalt de dataverzameling en -analyse niet systematisch naar concrete actie of bijsturing.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie voor aardrijkskunde in de derde graad aso.
- De leerplanrealisatie voor Frans in de eerste graad A-stroom.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De professionaliteit van het schoolteam.
- Het aangename en gestructureerde leer- en leefklimaat.
- De leerbegeleiding.
- De doelgerichte link tussen evaluatie en remediëring in heel wat vakken.
- De zorgvuldige rapportering aan leerlingen en ouders.
- De centrale rol van de klastitularisgroepen in het leren en onderwijzen.
- De aanwending van het 'Leerhuis' als instrument voor actief leren.
- De integratie van ICT in een aantal vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De hernieuwde dynamiek in visieontwikkeling en beleidsvoering.
- De implementatie van het pedagogisch project.
- De participatie van leerlingen en ouders.
- De aandacht voor kwaliteitszorg op schoolniveau.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen in een aantal vakken.
- De blijvende opvolging van de leerplanrealisatie.
- Het talenbeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De interne communicatie en informatiedoorstroming.
- De verdere actualisering van een onderwijsvisie op langere termijn.

8 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

8.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen

8.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Bart Maes de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	